

Informacja o działalności komitetu naukowego/ problemowego PAN w 2021 r.

(sporządzana w wersji elektronicznej; forma tradycyjna do uzgodnienia z właściwym adresatem)

Adresaci:
Wydział PAN

(koordynujący działalność komitetu naukowego/ problemowego objętego zakresem działania Wydziału)

Gabinet Prezesa PAN

(w zakresie działalności komitetu problemowego przy Prezydium PAN)

Termin: 31.01.2022 r.

I. Informacje ogólne

Komitet Geofizyki PAN

I.1. Skład osobowy i struktura organizacyjna Komitetu:

- Prezydium Komitetu składa się z przewodniczącego, zastępcy, trzech członków oraz sekretarza naukowego;
- zestawienie liczbowe: liczba członków ogółem 34, w tym członkowie PAN 4;
- zatrudnionych w (jako głównym miejscu pracy): jednostkach PAN 21, uczelniach 11, instytutach badawczych¹ 2, pozostałych 0
- komisje, sekcje lub zespoły (nazwy, przewodniczący), liczba członków, udział w ich składzie osób niebędących członkami Komitetu. W 2021 utworzono cztery zespoły tematyczne: ds. problemów naukowych, ds. potrzeb przemysłu, ds. kształcenia, ds. komunikacji, a następnie przypisano wszystkich członków Komitetu do poszczególnych zespołów.

I.2. Zakres działania Komitetu.

Komitet Geofizyki zrzesza doświadczonych naukowców prowadzących badania dotyczące szeroko rozumianych problemów geofizycznych. Aktywność Komitetu dotyczy problemów w zakresie Fizyki wnętrza Ziemi i planet, Fizyki atmosfery, Hydrologii oraz geofizyki stosowanej.

Grupa uczonych tworząca Komitet Geofizyki reprezentuje różne dyscypliny naukowe należące do Dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych. Dominującą dyscypliną są nauki o Ziemi i środowisku. W skład komitetu wchodzi uczeni z kilku Instytutów Polskiej Akademii Nauk, jak również z Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Politechniki Krakowskiej i innych.

Działaniami Komitetu kieruje Prezydium, a prace merytoryczne skupione są w czterech zespołach tematycznych

Podstawowymi zadaniami Komitetu Geofizyki są:

- integracja i koordynacja działań środowiska naukowego Geofizyków w Polsce
- działania prowadzące do wzmocnienia współpracy jednostek naukowych z partnerami przemysłowymi w Polsce
- nadzór merytoryczny nad międzynarodowym czasopismem Acta Geophysica

---

¹ instytuty badawcze w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

- popularyzacja wyników badań geofizycznych ważnych dla Polski oraz w skali globalnej
- reprezentacja nauki polskiej w międzynarodowych organizacjach

I.3. Dane adresowe do korespondencji: adres pocztowy, adresy elektroniczne, numer telefonu do kontaktów.

Instytut Geofizyki PAN, ul. Księcia Janusza 64, 01-452 Warszawa, 22 6915 852;
kgf@igf.edu.pl

II. Zebrania Komitetu (opis)

II.1. Zebrania plenarne (data, najważniejsze omawiane problemy, liczba i tematy wygłoszonych referatów)

Odbyły się 2 posiedzenia plenarne Komitetu.

Pierwsze posiedzenie plenarne odbyło się w dniu 21 maja 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W posiedzeniu uczestniczyło 35 członków Komitetu. W trakcie posiedzenia odbył się wykład otwarty pt. „Conjugate Properties of Magnetospheric Pc5 Waves: Antarctica-Greenland Comparison” wygłoszony przez dr hab. Anne Neska. Następnie odbyła się część zamknięta wyłącznie dla członków Komitetu podczas której przedstawiono sylwetki członków zewnętrznych Komitetu oraz powołano cztery nowe Zespoły Komitetu.

Drugie posiedzenie plenarne odbyło się w dniu 17 listopada 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W posiedzeniu uczestniczyło 36 członków Komitetu. W trakcie posiedzenia odbył się wykład otwarty pt. „Aerozole atmosferyczne, dlaczego i jak warto mierzyć” wygłoszony przez dr hab. Aleksandra Pietruczuka. Następnie przeprowadzono zmiany w Prezydium Komitetu wymuszone śmiercią Prof. Renaty Romanowicz wybierając na jej miejsce Prof. Szymona Malinowskiego. Następnie omawiano działalność Zespołów Komitetu oraz wybrano Prof. Marka Jarosińskiego na Kierownika Zespołu ds. problemów geofizycznych ważnych dla Polski.

II.2. Posiedzenia prezydium Komitetu (data, najważniejsze omawiane problemy)

Odbyły się 4 posiedzenia prezydium Komitetu.

Pierwsze posiedzenie Prezydium odbyło się w dniu 16 lutego 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W trakcie posiedzenia przeprowadzono dyskusję na temat planów działalności Komitetu na 2021 rok, dyskutowano nt. patronatów Komitetu, ustalano agendę posiedzenia plenarnego oraz planowano działalność Zespołów Komitetu. W spotkaniu wzięło udział 5 osób.

Drugie posiedzenie Prezydium odbyło się w dniu 5 maja 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Dyskutowano szczegóły programu posiedzenia plenarnego, zaproponowano kandydatów na kierowników Zespołów Komitetu, omawiano projekt Narodowego Programu Kopernikańskiego oraz planowano budżet Komitetu. W spotkaniu wzięło udział 6 osób.

Trzecie posiedzenie Prezydium odbyło się w dniu 23 września 2021 r. wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewania się na odległość. Ustalono termin i agendę jesiennego posiedzenia plenarnego, dyskutowano aktywność Zespołów Komitetu, przygotowano opinie o kandydatach w wyborach na członka PAN, omawiano działalność wydawnictwa Acta Geophysica. W spotkaniu wzięło udział 7 osób.

Czwarte posiedzenie Prezydium odbyło się w dniu 15 listopada 2021 r. wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewania się na odległość. Dyskutowano agendę posiedzenia plenarnego oraz niezbędne zmiany związane ze śmiercią Prof. Renaty Romanowicz, dyskutowano zawartość strony internetowej Komitetu oraz działalność Zespołów Komitetu. W spotkaniu wzięło udział 5 osób.

II.3. Posiedzenia komisji, sekcji, zespołów (data, liczba i tematy wygłoszonych referatów)

Zespół ds. komunikacji

W roku 2021 odbyły się 3 spotkania on-line Zespołu ds. Komunikacji i Mediów. W spotkaniach, oprócz stałych członków Zespołu, uczestniczyły pp. Anna Zdunek i Agata Goździk (IGF PAN) z uwagi na ich duże doświadczenie w kwestiach komunikacji i współpracy z mediami. Na spotkaniach wypracowano strategię działania Zespołu, która zakłada poszerzenie rozpoznawalności Komitetu Geofizyki między innymi poprzez promocję w mediach społecznościowych, radiu i TV. Ustalono, że rozbudowana zostanie strona K.Geof. o dodatkowe elementy - "poczet wielkich geofizyków" oraz "popularnonaukowe podstawy geofizyki". Członkowie Zespołu przygotowali szereg materiałów gotowych do zamieszczenia na stronie. Niektóre wiadomości ze strony zostaną również powielone (w zmienionej formie) w mediach społecznościowych. Ponadto ustalono, że K.Geof. powinien dysponować niewielkim zespołem "medialnych" naukowców, gotowych do wystąpienia w mediach, gdyby zaszła taka potrzeba; zespół ów jest obecnie w fazie tworzenia.

Zespół ds. potrzeb przemysłu

W roku 2021 ramach działalności Komitetu Geofizyki PAN został powołany Zespół ds. Potrzeb Przemysłu. Główne cele działalności Zespołu dotyczą poprawy wymiany wiedzy pomiędzy nauką a przemysłem i dostępu przemysłu do najnowszych osiągnięć naukowych w dziedzinie geofizyki, analizy stanu problematyki zastosowania i wdrożenia badań geofizycznych w przemyśle, ukierunkowania badań geofizycznych na praktyczne problemy wskazywane przez partnerów przemysłowych oraz przygotowania w obecnej kadencji dokumentu /broszury z rekomendacjami stosowania badań geofizycznych w różnych branżach przemysłowych. Pierwsze posiedzenie Zespołu ds. Potrzeb Przemysłu odbyło się w dniu 7 grudnia 2021 r. z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W posiedzeniu uczestniczyło 11 członków Zespołu oraz 3 zaproszonych gości. W trakcie posiedzenia omówiono sposób realizacji poszczególnych celów działalności Zespołu.

Zespół ds. kształcenia geofizyków

Powodem powołania w ramach Komitetu Geofizyki PAN zespołu d.s. kształcenia geofizyków była troska o stan i przyszłość kształcenia studentów na studiach geofizycznych w polskich uczelniach. W skład zespołu weszli przedstawiciele uczelni oraz instytutów naukowych i zakładów przemysłowych. W listopadzie odbyło się spotkanie członków Zespołu, na którym omówiono sytuację kierunków studiów geofizycznych w poszczególnych uczelniach. Za główny problem uznano malejącą systematycznie liczbę chętnych do studiowania na tych kierunkach, szczególnie w przypadku studiów II stopnia. Podjęto działania mające na celu

przygotowanie w krótkim czasie raportu opisującego aktualny i problemy związane z kształceniem geofizyków w Polsce.

III. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych)

III.1 Konferencje naukowe zorganizowane/ współorganizowane przez Komitet lub organizowane pod patronatem Komitetu:

Liczba ogółem 0

Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 wszystkie możliwości spotkań środowiska naukowego zostały odwołane lub ograniczone do spotkań zdalnych. W tej uciążliwej dla wszystkich formie Komitet nie organizował dodatkowych konferencji w trybie online.

III.2 Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej.

IV. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

(audycje i programy w radiu i telewizji, udział w festiwalach nauki, piknikach naukowych, wystąpienia w mediach elektronicznych, artykuły w prasie popularyzujące naukę itp. – dotyczy działań, w których bezpośrednio zaangażowany był Komitet lub jego struktury wewnętrzne).

W ramach posiedzeń plenarnych zorganizowano dwa otwarte seminaria informujące o zagadnieniach geofizycznych ważnych dla społeczeństwa. Wydarzenia te były rozpowszechnione wśród jednostek naukowych PAN i Uniwersytetów zajmujących się naukami o Ziemi.

Członkowie KG: Krzysztof Haman, Szymon Malinowski, Krzysztof Markowicz, Renata Romanowicz są członkami Rady Naukowej portalu popularyzującego wiedzę „Naukaoklimacie.pl”.

Członkowie Komitetu, m.in. Leszek Czechowski, Piotr Głowacki, Mariusz Majdański, Szymon Malinowski, Krzysztof Markowicz, Paweł Rowiński aktywnie udzielali się w mediach komentując aktualne zdarzenia związane ze zjawiskami oraz procesami geofizycznymi, udzielając wywiadów, prowadząc wykłady popularno-naukowe oraz biorąc udział w festiwalach nauki.

V. Działania Komitetu na rzecz reprezentowanych dyscyplin naukowych/ problemu

(opis)

V.1. Ocena stanu i potrzeb tych dyscyplin/problemu oraz instytucji naukowych (z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii); formułowanie zadań ważnych dla rozwoju nauki i gospodarki narodowej lub regionu; inspirowanie innych działań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, współpraca z organami i instytucjami naukowymi Akademii na rzecz wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową; m.in. formułowanie priorytetów badawczych, ocena wydawnictw naukowych, opracowywanie i przedstawianie programów badawczych oraz standardów i kierunków kształcenia w zakresie reprezentowanych dyscyplin/ problemu objętych zakresem działania Komitetu, inne

wynikające ze specyfiki działania Komitetu (dotyczy działań, w których podmiotem był Komitet lub jego struktury wewnętrzne, a nie poszczególne osoby).

Zadania te były realizowane w czterech utworzonych Zespołach tematycznych: ds. problemów badawczych, ds. potrzeb przemysłu, ds. kształcenia oraz ds. komunikacji.

V.2 Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym.

V.2.1. Ekspertyzy²: zagadnienie/temat, wykonawca/współwykonawca, zleceniodawca lub jednostka wnioskująca, termin wykonania (rok rozpoczęcia i rok zakończenia) odbiorca, sposób wykorzystania, sposób upowszechniania, inne instytucje lub osoby, którym ekspertyza była przedstawiana (wykaz, opis).

V.2.2. Opinie, oceny i konsultacje (wykaz).

Grupa ekspertów Komitetu Przygotowała opinie na temat rezolucji międzynarodowej organizacji meteorologicznej dotyczącej polityki otwartości danych (WMO-Unifed-Policy-Earth-System-Data). Komitet Geofizyki dostał podziękowanie Dyrektora IMGW za swój wkład.

Komitet przygotował opinię na temat kandydatów na członków PAN reprezentujących nauki o Ziemi przed wyborami, które odbyły się w grudniu 2021.

V. 3. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Komitetu (opis).

VI. Działalność wydawnicza

VI.1

Wyszczególnienie	Tytuł publikacji Wydawca/współwydawca	Wydawnictwa w wersji: - drukowanej - elektronicznej	Nakład (w egz.)	Dofinans. ze środków DUN (w zł)
Wydawnictwa ciągłe (w tym czasopisma, np. miesięczniki, kwartalniki; inne periodyki)	1) Acta Geophysica	Wersja elektroniczna	0	40 000,00
Wydawnictwa zwarte (np. monografie, materiały konferencyjne, inne)	1) ..... 2) ..... 3)			
Pozostałe publikacje	1) ..... 2) ..... 3)			

VI.2. Omówienie działalności wydawniczej Komitetu w roku sprawozdawczym.

Acta Geophysica: wydano 6 numerów (178 artykułów), o łącznej objętości 158,55 arkuszy wydawniczych w wersji elektronicznej. Koszt wydania 164 636,51 zł, udział dofinansowania PAN 40 000 zł, wydawca - Dział Informacji i Wydawnictw Naukowych IGF PAN i Komitet

² Jako ekspertyzy należy traktować wyłącznie opracowania analityczne przedstawiające stan problematyki stanowiącej przedmiot ekspertyzy, proponowane kierunki działań dla rozwiązania problemu, wraz z propozycjami zastosowań oraz wskazaniem adresatów i odbiorców, którzy te wnioski mogą wprowadzić i określeniem konkretnych efektów, jakie te rozwiązania mogą przynieść.

Geofizyki PAN we współpracy wydawniczej z wydawnictwem Springer.

VII. Aktywność międzynarodowa Komitetu (opis)

Współpraca Komitetu z organizacjami międzynarodowymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (m.in. pełnienie przez Komitet funkcji komitetu narodowego ds. współpracy z organizacjami naukowymi, współpraca z innymi międzynarodowymi organizacjami naukowymi, udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów itp. międzynarodowych organizacji naukowych.)

Udział członków Komitetu we władzach, pracach komisji, komitetów międzynarodowych organizacji naukowych:

1. dr hab. inż. Krzysztof Kochanek, reprezentant narodowy do IAHS IUGG w kadencji 2019-2023, wiceprezydent IAHS IUGG International Commission on Statistical Hydrology (ICHS) w kadencji 2019-2023
2. prof. dr hab. Janusz W. Krzyścin, reprezentant narodowy do IAMAS IUGG w kadencji 2019-2023
3. prof. dr hab. Stanisław Lasocki, przewodniczący IASPEI Triggered and Induced Seismicity Working Group, członek IASPEI European Seismological Commission Working Group 03-16 "Induced Seismicity"
4. dr hab. Krzysztof Mizerski, reprezentant narodowy do IAGA IUGG w kadencji 2019-2023
5. prof. dr hab. inż. Jarosław Napiórkowski, członek IFAC Technical Committee 8.3
6. prof. dr hab. inż. Beata Orlecka-Sikora, reprezentant narodowy do IASPEI IUGG w kadencji 2019-2023; członek IASPEI Triggered and Induced Seismicity Working Group, członek IASPEI European Seismological Commission Working Group 03-16 "Induced Seismicity"
7. prof. dr hab. inż. Renata J. Romanowicz, członek IFAC Technical Committee 8.3
8. prof. dr hab. Inż. Edward Szaraniec, członek honorowy European Association Geoscientists and Engineers
9. dr hab. Monika Wilde-Piórko, reprezentant narodowy do IASPEI IUGG w kadencji 2019-2023
10. dr hab. Krzysztof Mizerski, reprezentant narodowy do IAGA IUGG w kadencji 2019-2023

VIII. Współpraca Komitetu z organami rządowymi, samorządowymi, innymi w zakresie reprezentowanej dyscypliny/ problemu naukowego (opis)

(np. współpraca z Sejmem, Senatem, jednostkami administracji rządowej, samorządu terytorialnego, współpraca z towarzystwami naukowymi, z innymi organizacjami).

IX. Pozostałe informacje, istotne ze względu na specyfikę działalności Komitetu.

Dużym problemem dla Komitetu była niespodziewana śmierć Prof. Renaty Romanowicz w październiku 2021. Pani Profesor była członkiem Prezydium Komitetu oraz Kierownikiem Zespołu ds. problemów badawczych. Prezydium Komitetu podjęło działania w celu uzupełnienia składu prezydium. W wyborach uzupełniających na posiedzeniu plenarnym

wskazano Prof. Szymona Malinowskiego na członka Prezydium Komitetu oraz Prof. Marka Jarosińskiego na Kierownika Zespołu ds. problemów badawczych. Zmiany te spowodowały wymuszone opóźnienia w działalności Komitetu.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2022 r.

dr hab. Mariusz Majdański
(Przewodniczący Komitetu)

dr hab. Monika Wilde-Piórko, 22 6915 852
(Imię i nazwisko, nr telefonu osoby sporządzającej informację)